

Sygn. akt II Ka 124/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Prezes SO Robert Pelewicz (spraw.)

Sędziowie: Wiceprezes SO Grzegorz Zarzycki

SSO Małgorzata Szwedo - Dec

Protokolant: st. sekr. sąd. Edyta Belczowska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Rzeszowie – **Damiana Mireckiego**

po rozpoznaniu w dniu 23 kwietnia 2013 roku sprawy **P. K., R. C. i J. W.** oskarżonych art. 228§3 kk i art. 271§3 kk w zw. z art. 11§2 kk w zw. z art. 12 kk

na skutek apelacji wniesionych przez obrońcę oskarżonych i Prokuratora Apelacyjnego w R. od wyroku Sądu Rejonowego w T. z dnia 16.01.2013r. w sprawie II K 190/10

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę oskarżonych P. K., R. C. i J. W. **przekazuje** Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt II Ka 124/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 23 kwietnia 2013r.

Prokuratura Apelacyjna w R. Wydział V do Spraw Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji aktem oskarżenia z dnia 30.12.2009r. oskarżyła **P. K. i J. W. o to, że**

I. W dniu 21 marca 2008r. w M. woj. (...), działając w warunkach czynu ciągłego z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu wspólnie i w porozumieniu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej jako funkcjonariusze Referatu Ruchu Drogowego K. M. P.w T. pełniąc służbę patrolową przyjęli w związku z pełnieniem funkcji publicznej korzyść majątkową w kwocie nie mniejszej niż 30 zł od A. W. w zamian za zachowanie stanowiące naruszenie przepisów prawa - zatajenie faktu popełnienia wykroczenia drogowego i odstąpienie od ukarania wymienionego mandatem karnym za wykroczenie polegające na przekroczeniu kierowanym pojazdem m-ki V (...) dozwolonej prędkości o 27 km/h poprzez poświadczenie przez P. K. nieprawdy w notatniku służbowym (...)KMP w T. na stronie 5 co do podstawy prowadzenia kontroli drogowej i sposobu jej zakończenia polegające na niezgodnym z rzeczywistością wskazaniu, że wyłączną podstawą jej wdrożenia było sprawdzenie stanu trzeźwości A. W. oraz zakończenie jej bez uwag, przy jednoczesnym pominięciu popełnionego wykroczenia drogowego tj. przekroczenia przez kierującego dozwolonej prędkości,

**tj. o przestępstwo z art. 228 § 3 kk. i art. 271 § 3 kk.
w zw. z art. 11 § 2 kk. w zw. z art. 12 kk.**

II. W dniu 7 kwietnia 2008r. w G. woj. (...), działając

w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w warunkach czynu ciągłego z góry powziętym zamiarem w krótkich odstępach czasu wspólnie i w porozumieniu jako funkcjonariusze Referatu Ruchu Drogowego K. M. P.

w T. pełniąc służbę patrolową przyjęli w związku z pełnieniem funkcji publicznej obietnicę wręczenia korzyści majątkowej, a następnie przyjęli korzyść majątkową w postaci dwóch butelek wódki „Finlandia” o pojemności 0,5 litra każda o łącznej wartości 62 zł w związku z pełnieniem funkcji publicznej

w zamian za zachowanie stanowiące naruszenie przepisów prawa - zatajenie faktu popełnienia wykroczenia drogowego i odstąpienie od ukarania mandatem karnym S. Z. za wykroczenie polegające na przekroczeniu kierowanym pojazdem m-ki M. (...) dozwolonej prędkości pomiędzy

31 a 40 km/h poprzez poświadczenie przez P. K. nieprawdy

w notatniku służbowym (...)K. w T. str. 43 oraz

w treści wystawionego mandatu serii (...) co do podstawy faktycznej jego wystawienia i niezgodne z rzeczywistością wskazanie, że wyłączną przyczyną ukarania i nałożenia mandatu karnego w kwocie 100 zł i 2 punktów karnych był brak u kierującego pojazdem pasów bezpieczeństwa - przy jednoczesnym pominięciu popełnionego wykroczenia drogowego tj. przekroczenia przez kierującego dozwolonej prędkości, co w konsekwencji skutkowało nałożeniem grzywny

w niższym wymiarze i przyznaniem mniejszej ilości punktów karnych,

tj. o przestępstwo z art. 228 § 3 kk. i art. 271 § 3 kk.

w zw. z art. 11 § 2 kk. w zw. z art. 12 kk;

a nadto P. K. oraz R. C. o to, że

III. W dniu 9 lutego 2008r. w K. woj. (...), działając

w warunkach czynu ciągłego z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu wspólnie i w porozumieniu jako funkcjonariusze Ruchu Drogowego K. M. P. w T. pełniąc służbę patrolową przyjęli

w związku z pełnieniem funkcji publicznej korzyść majątkową w kwocie 50 zł od J. C. w zamian za zachowanie stanowiące naruszenie przepisów prawa - zatajenie faktu popełnienia wykroczenia drogowego

i odstąpienie od ukarania wymienionego mandatem karnym za wykroczenie polegające na przekroczeniu kierowanym pojazdem m-ki A. (...) dozwolonej prędkości poprzez poświadczenie przez P. K. nieprawdy w notatniku służbowym

(...) K. w T. na stronie 55-56 co do podstawy prowadzenia kontroli drogowej i sposobu jej zakończenia polegające na niezgodnym z rzeczywistością wskazaniu, że wyłączną podstawą jej wdrożenia był brak sygnalizacji przy wyprzedzaniu oraz zakończenie jej bez uwag, przy jednoczesnym pominięciu popełnionego wykroczenia drogowego tj. przekroczenia przez kierującego dozwolonej prędkości,

tj. o przestępstwo z art. 228 § 3 kk. i art. 271 § 3 kk.

w zw. z art. 11 § 2 kk. w zw. z art. 12 kk.

Sąd Rejonowy wT. wyrokiem z dnia 16 stycznia 2013r. w sprawie

II K 190/12

I. uznał oskarżonego **P. K.** za winnego popełnienia zarzucanych mu

w pkt I, II i III aktu oskarżenia czynów z których każdy z osobna wypełnia znamiona przestępstwa z art. 228 § 3 kk.

i art. 271 § 3 kk. w zw. z art. 11 § 2 kk. w zw.

z art. 12 kk., a łącznie stanowiących ciąg przestępstw określonych

w art. 91 § 1 kk. i za to na podstawie art. 228 § 3 kk. w zw. z art. 11 § 3 kk.

i w zw. z art. 91 § 1 kk. **skazał** go na karę 1 roku pozbawienia wolności

i na podstawie art. 33 § 2 kk. w zw. z art. 33 § 1 i § 3 kk. **skazał** go na karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 30 złotych,

II. uznał oskarżonego **J. W.** za winnego popełnienia zarzucanych mu w pkt I i II aktu oskarżenia czynów z których każdy

z osobna wypełnia znamiona przestępstwa z art. 228 § 3 kk.

i art. 271 § 3 kk. w zw. z art. 11 § 2 kk. w zw. z art. 12 kk., a łącznie stanowiących ciąg przestępstw określonych w art. 91 § 1 kk. i za to na podstawie art. 228 § 3 kk. w zw. z art. 11 § 3 kk. i w zw. z art. 91 § 1 kk. **skazał** go na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności i na podstawie art. 33 § 2 kk. w zw. z art. 33 § 1 i § 3 kk. **skazał** go na karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 złotych,

III. uznał oskarżonego **R. C.** za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, a stanowiącego przestępstwo z art. 228 § 3 kk. i art. 271 § 3 kk.

w zw. z art. 11 § 2 kk. w zw. z art. 12 kk. i za to na podstawie art. 228 § 3 kk.

w zw. z art. 11 § 3 kk. **skazał** go na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności i na podstawie art. 33 § 2 kk. w zw. z art. 33 § 1 i § 3 kk. **skazał** go na karę grzywny

w wysokości 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych,

IV. na podstawie art. 69 § 1 i § 2 kk. oraz art. 70 § 1 pkt 1 kk. wykonanie orzeczonych wobec oskarżonych **P. K., J. W. i R. C.** kar pozbawienia wolności **warunkowo zawiesił** ustalając okres próby na 3 lata,

V. na podstawie art. 45 § 1 kk. **orzekł** przepadek korzyści majątkowej:

- od oskarżonego **P. K.** w kwocie 152 zł osiągniętej

z popełnienia przestępstw zarzucanych mu w pkt I, II i III aktu oskarżenia,

- od oskarżonego **J. W.** w kwocie 92 zł osiągniętej

z popełnienia przestępstw zarzucanych mu w pkt I i II aktu oskarżenia,

- od oskarżonego **R. C.** w kwocie 30 zł osiągniętej

z popełnienia przestępstwa zarzucanego mu w pkt III aktu oskarżenia,

VI. zasądził od oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa tytułem kosztów sądowych opłaty w wysokości od **P. K.** 480 zł, od **J. W.** 380 zł i od **R. C.** 280 zł oraz od oskarżonych **P. K. i J. W.** po 2.921,52 zł od każdego z nich i od oskarżonego **R. C.** kwotę 1.917,48 zł tytułem zwrotu poniesionych w sprawie wydatków.

Apelacje od powyższego wyroku wnieśli obrońca oskarżonych oraz oskarżyciel publiczny.

Obrońca oskarżonych zaskarżył wyrok Sądu Rejonowego w T.

w całości na korzyść **P. K., J. W. i R. C.** zarzucając mu:

1) obrazę przepisu 410 kpk w zw. z art. 394 § 1 i 2 kpk mającą wpływ na treść orzeczenia, poprzez zaniechanie ujawnienia i zaliczenia w poczet materiału dowodowego protokołów i dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, zawnioskowanych przez prokuratora w akcie oskarżenia do odczytania na rozprawie, konsekwencją czego było wydanie wyroku w oparciu

o fragmentaryczny materiał dowodowy, z pominięciem istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy dowodów znajdujących się w aktach postępowania,

2) obrazę przepisu art. 19 ust. 3 Ustawy z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji

(Dz. U. Nr. 30, poz. 179 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w dacie popełnienia czynów zarzucanych oskarżonym, mającą wpływ na treść orzeczenia, poprzez wykorzystaniu przy ocenie materiału dowodowego sprawy w stosunku do oskarżonych **P. K. i J. W.**, a w dalszej kolejności także w odniesieniu do oskarżonego **R. C.**, dowodów uzyskanych w toku kontroli operacyjnej prowadzonej w stosunku do **S. Z.**, pomimo, że wobec żadnego z oskarżonych w niniejszej sprawie kontrola operacyjna nie była zarządzona, a właściwy Sąd nie wyraził w odpowiednim trybie zgody na wykorzystanie tego dowodu w postępowaniu karnym,

3) obrazę przepisu art. 174 kpk mającą wpływ na treść orzeczenia, poprzez zastąpienie dowodów z zeznań świadków treścią notatek urzędowych zawierających wypowiedzi osób rozpytywanych co do faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, po uprzednim pouczeniu osób rozpytywanych o treści przepisów art. 183 §1 kpk i art. 229 § 6 kk, co stanowiło przejaw niezgodnej

z prawem ingerencji w swobodę wypowiedzi tych osób, stanowiąc równocześnie przesłankę pozwalającą na postawienie tezy o wywieraniu przez organ ścigania presji na postawę procesową i treść wypowiedzi innych osób występujących

w sprawie,

4) obrazę przepisu art.171 § 1 kpk w zw. z art. 171 § 7 kpk mającą wpływ na treść orzeczenia, poprzez wyłączenie przez organ ścigania swobody wypowiedzi świadków A. W., J. C. i S. Z., z uwagi na poprzedzenie czynności procesowych wykonywanych z udziałem świadków A. W. i J. C. pouczeniem o treści przepisu art. 229 § 6 kk, z równoczesnym sugerowaniem im celowości przyznania się do wręczenia oskarżonym korzyści majątkowej, a także poprzez przekazanie S. Z. przed przystąpieniem do przesłuchania informacji o ustaleniach poczynionych w toku prowadzonej kontroli operacyjnej, co w konsekwencji doprowadziło do złożenia przez tych świadków zeznań o określonej treści obciążającej oskarżonych, z obawy przed grożącą im odpowiedzialnością karną, pomimo, iż przepis art. 229 § 6 kk stanowić ma wyłącznie gwarancję niekaralności dla osoby, która dobrowolnie i z własnej inicjatywy zawiadomiła organ powołany do ścigania przestępstw o popełnieniu czynu z art. 229 § 1-5 kk, nie może on natomiast stanowić instrumentu procesowego stosowanego przez organ prowadzący postępowanie karne do wywołania lub zmiany postawy procesowej i treści zeznań świadka, a sugerowanie osobom przesłuchiwanym celowości złożenia zeznań lub wyjaśnień o określonej treści, także poprzez informowanie ich o posiadanej przez organ procesowy wiedzy i sposobie jej uzyskania, stanowi niedopuszczalną ingerencję w sferę swobody wypowiedzi tych osób, dyskwalifikując te wypowiedzi jako środek dowodowy,

5) obrazę przepisu art. 170 §1 pkt 5 kpk mogącą mieć wpływ na treść orzeczenia, poprzez oddalenie wniosku dowodowego obrońcy oskarżonych o dopuszczenie dowodu z zeznań osób rozpytywanych w niniejszej sprawie przez policję, które

to czynności udokumentowane zostały w formie notatek urzędowych, pomimo

iż treść zeznań tych świadków mogła mieć istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, prowadząc do ujawnienia mechanizmu działania organów procesowych, w szczególności do ustalenia trybu i okoliczności pouczenia tych osób o treści przepisu art. 229 § 6 kpk, a w konsekwencji o wywieraniu wpływu na postawę procesową tych osób, co przedkłada się bezpośrednio na ocenę sposobu uzyskania dowodów z zeznań świadków obciążających oskarżonych.

Mając na uwadze powyższe zarzuty obrońca oskarżonych P. K., J. W. i R. C. wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w T.

Natomiast oskarżyciel publiczny w wywiezionej przez siebie apelacji na niekorzyść oskarżonych w części dotyczącej orzeczenia o karze i rozstrzygnięciu

o kosztach postępowania zarzucił Sądowi I instancji na podstawie

art. 438 pkt 1,2,3,4 kpk:

1) obrazę przepisu prawa karnego materialnego – art. 228 § 3 kk poprzez wymierzenie oskarżonemu J. W. i R. C. za przypisane im przestępstwo z art. 228 § 3 kk kary pozbawienia wolności poniżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia przewidzianego dla tego przestępstwa - odpowiednio 10 miesięcy pozbawienia wolności i 8 miesięcy pozbawienia wolności,

2) rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego P. K., J. W. i R. C. kary pozbawienia wolności odpowiednio w rozmiarze 1 roku pozbawienia wolności, 10 miesięcy pozbawienia wolności,

8 miesięcy pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat wobec wszystkich oskarżonych na skutek niedostatecznego uwzględnienia stopnia społecznej szkodliwości popełnionych przestępstw,

a zwłaszcza okoliczności i sposobu ich popełnienia, wagi naruszonych obowiązków służbowych, pomimo, że zespół tych okoliczności oraz względy prewencji szczególnej i ogólnej, przemawiały za celowością orzeczenia wobec oskarżonych surowszej kary pozbawienia wolności oraz ustanowienie dłuższego okresu próby,

3) błąd w ustaleniach faktycznych mogący mieć wpływ na treść wyroku poprzez błędną ocenę okoliczności uzasadniających niezastosowanie wobec oskarżonych P. K., J. W. oraz R. C. środka karnego w postaci zakazu wykonywania zawodu policjanta za przypisane im przestępstwa z art. 228 § 3 kk, podczas gdy oskarżeni nadużywali przy popełnianiu przypisanych im przestępstw wykonywanego zawodu okazując, że dalsze wykonywanie zawodu policjanta zagraża istotnym dobrom chronionym prawem, natomiast cele wychowawcze i zapobiegawcze, które ma osiągnąć w stosunku do oskarżonych wskazany środek karny, oraz potrzeba kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa uzasadniają konieczność jego zastosowania,

4) błąd w ustaleniach faktycznych mogący mieć wpływ na treść wyroku poprzez błędną ocenę sytuacji majątkowej, w tym dochodów i możliwości zarobkowych oskarżonych P. K., J. W. oraz R. C. co skutkowało ustaleniem w stosunku do oskarżonych wyjątkowo niskiej stawki dziennej grzywny w wysokości odpowiednio 30 zł, 20 zł oraz 10 zł, podczas gdy właściwa ocena powyższych okoliczności uzasadniała określenie wobec oskarżonych stawki dziennej w wyższym wymiarze,

5) obrazę przepisu art. 413 § 1 pkt 6 kpk mogącą mieć wpływ na treść wyroku poprzez nie wskazanie w pkt VI wyroku podstawy prawnej rozstrzygnięcia w przedmiocie zasądzenia kosztów postępowania.

Mając na uwadze powyższe zarzuty prokurator z Prokuratury Apelacyjnej w R.na podstawie art. 438 pkt 1 kpk w zw. z art. 437 § 1 kpk i art. 454 § 2 kpk wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie:

- wobec P. K. za czyn z art. 228 § 3 kk i art. 271 § 3 kk w zw. z art. 91 § 1 kk – kary 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary na okres próby lat 5 oraz wymierzenie kary grzywny w wymiarze 150 stawek dziennych po 100 zł, orzeczenie środka karnego w postaci zakazu wykonywania zawodu policjanta przez okres 5 lat,

- wobec J. W. za czyn z art. 228 § 3 kk i art. 271 § 3 kk w zw. z art. 91 § 1 kk – kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary na okres próby lat 5 oraz wymierzenie kary grzywny w wymiarze 120 stawek dziennych po 100 zł, orzeczenie środka karnego w postaci zakazu wykonywania zawodu policjanta przez okres 5 lat,

- wobec R. C. za czyn z art. 228 § 3 kk i art. 271 § 3 kk w zw. z art. 91 § 1 kk – kary 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary na okres próby lat 5 oraz wymierzenie kary grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych po 100 zł, orzeczenie środka karnego w postaci zakazu wykonywania zawodu policjanta przez okres 5 lat,

- wskazanie w pkt VI wyroku podstawy prawnej rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy stwierdził, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonych zasługuje na uwzględnienie w zakresie w jakim wnosi on o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w T..

W ocenie Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu zasadny jest pierwszy z zarzutów stawianych zaskarżonemu orzeczeniu przez obrońcę oskarżonych, a sprowadzający się do obrazę art. 410 kpk w zw. z art. 394 § 1 i 2 kpk.

Zgodnie z treścią art. 410 kpk podstawę wyroku może stanowić tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. W tym miejscu należy podkreślić, że powyższa regulacja zamieszczona jest w rozdziale 47 zatytułowanym "Wyrokowanie" i nie pozostawia wątpliwości co do tego, że normuje wymagania odnoszące się do merytorycznych przesłanek takiej właśnie postaci końcowego rozstrzygnięcia, jaką jest wyrok, jak również co do tego, że chodzi tu o okoliczności ujawnione w toku rozprawy (zob. wyr. SN z 20.7.2005 r., WA 16/05, OSNwSK 2005, Nr 1, poz. 1364). Rozprawę rozpoczyna więc odczytanie aktu oskarżenia (art. 385 kpk), a kończy moment jej zamknięcia (art. 405 kpk).

W ramach czasowych powyżej wskazanego przewodu sądowego sąd ujawnia okoliczności służące za podstawę dowodową wyroku poprzez bezpośrednie ich przeprowadzenie (przed sądem orzekającym) lub pośrednie (odczytanie wyjaśnień oskarżonego, zeznań świadka, opinii biegłego albo uznanie dokumentów za ujawnione bez ich odczytania). Tak więc sąd rozstrzyga w sprawie, przyjmując za podstawę swej decyzji całokształt okoliczności, ale tylko tych, które zostały ujawnione w toku rozprawy głównej (zob. SN z 08.03.2006r., III KK 246/05,

LEX nr 180773; SN z 04.04.2006r., IV KK 454/05, OSNKW-R 2006, poz. 729;

SN z 05.05.2006r., III KK 351/05, LEX nr 182994; SN z 22.02.2006r., V KK 181/06, BPK SN 2007, s. 17 - nawet jeżeli nie będą one stanowiły podstawy ustaleń faktycznych, zob.: SN z 05.02.2007r., IV KK 185/06, LEX nr 249187;

SN z 05.06.2007r., II KK 396/06, LEX nr 282281; SN z 26.06.2007r. II KK 120/07, LEX nr 182233; SN z 26.07.2007r., IV KK 172/07, LEX nr 307757;

SN z 18.10.2007r., III KK 236/07, OSNKW 2008, nr 1, poz. 9; SN z 09.08.2008r.,

II KK 137/08, Prok. i Pr. 2008, nr 12, poz. 22; SN z 10.06.2008r. II KK 30/08,

BPK SN 2000, nr 10, s. 10). Natomiast pojęcie całokształtu okoliczności jako podstawy wyroku oznacza, że orzekający sąd rozstrzygając w sprawie rozważyć musi wszystkie okoliczności, jakie zostały ujawnione, zgodnie z prawem procesowym, w toku rozprawy - art. 4 kpk (por. SN z 16.12.1974r., Rw 618/74, OSNKW 1975, nr 3-4, poz. 47; SN z 16.02.1977r., IV KR 320/76, OSNPG 1977,

nr 7-8, poz. 62; SN z 12.06.1981r., IV KR 107/81, OSNKW 1981, nr 9, poz. 49;

SN z 1.02.1996r., III KRN 191/95, Prok. i Pr. 1996, nr 7-8, poz. 11;

SN z 18.12.2002r., II KK 297/02, LEX nr 74406; SN z 04.06.2003r. V KK 61/03, LEX nr 78842; SN z 23.07.2003r., V KK 375/02, LEX nr 80278; SN z 04.06.2004r., III KK 80/04, LEX nr 110537; SA we Wrocławiu z 14.12.2006r., II AKA 333/06, Prok. i Pr. 2008, nr 4, poz. 410), ocenić je zgodnie z wymogami określonymi w art. 7 kpk

(por. SN z 22.02.1996r., II KRN 199/95, Prok. i Pr. 1996, nr 10, poz. 10) i art. 5 kpk, a następnie dokonać ustaleń dotyczących okoliczności istotnych w sprawie, wynikających z dowodów uznanych przez sąd za wiarygodne

(zob. SN z 07.03.1979r., III KR 35/79, OSNPG 1979, nr 8, poz. 123;

SN z 9.11.1990r. WRN 149/90, OSNKW 1991, nr 7-9, poz. 41; SN z 26.08.1998r., IV KKN 324/98, Prok. i Pr. 1999, nr 1, poz. 13). Podkreślić także wypada,

iż szczególna rola w tym zakresie przypada przewodniczącemu składu orzekającego, którego obowiązkiem jest bacznie, aby zostały wyjaśnione wszystkie istotne okoliczności sprawy (por. SN z 07.06.1974r. V KRN 43/74, OSNKW 1974, nr 11, poz. 212).

Zaakcentować także należy, że zgodnie z art. 410 kpk podstawę wyroku może stanowić tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Oznacza to, że sąd orzekający nie tylko nie może opierać się na tym, co nie zostało ujawnione na rozprawie, ale też to, że wyroku nie wolno wydawać na podstawie części ujawnionego materiału dowodowego (zob. wyr. SA w Białymstoku

z 22.2.2001 r., II AKA 204/00, OSA 2002, Nr 4, s. 30; wyr. SN z 5.6.2007r.,

II KK 396/06, KZS 2007, Nr 10; wyr. SN z 15.1.2008 r., V KK 189/07, OSNwSK 2008, Nr 1, poz. 102; post. SN z 4.3.2009 r., V KK 43/09, Legalis). Przedmiotem rozważań sądu muszą być więc wszystkie dowody i wynikające z nich okoliczności - istotne dla rozstrzygnięcia o sprawstwie, winie, kwalifikacji prawnej i karze

(por. SN z 07.06.1974, V KRN 43/74, OSNKW 1974, nr 11, poz. 212;

SN z 16.02.1977r., IV KR 320/76, OSNPG 1977, nr 7-8, poz. 62;

SN z 04.11.1974r., I KR 96/74, OSNKW 1975, nr 1, poz. 10; SN z 07.07.1978r.,

Rw 281/78, OSNKW 1978, nr 11, poz. 133; SN z 04.12.1981r., I KZ 172/81, OSNPG 1982, nr 6, poz. 86; SN z 10.02.1983r., II KR 13/83, OSNPG 1983, nr 5, poz. 62).

Natomiast zgodnie z art. 394 § 1 i § 2 kpk, dane dotyczące osoby oskarżonego oraz wyniki wywiadu środowiskowego uznaje się za ujawnione bez odczytywania. Należy je jednak odczytać na żądanie oskarżonego lub obrońcy. Protokoły i dokumenty podlegające odczytaniu na rozprawie można uznać bez ich odczytania za ujawnione w całości lub w części. Należy jednak je odczytać, jeżeli którakolwiek ze stron o to wnosi. Przepis art. 392 § 2 stosuje się odpowiednio. W tym miejscu należy wskazać, że przepis powyższy umożliwia skrócenie rozprawy poprzez uznanie za ujawnione bez odczytania protokołów i dokumentów znajdujących się

w aktach sprawy, a tym samym wprowadzenie ich do materiału dowodowego. W ten sposób, postępuje się z danymi dotyczącymi osoby oskarżonego oraz wynikami wywiadu środowiskowego. Nie odbiera się w tej kwestii zgody od obecnych na rozprawie stron. Jednakże, na żądanie oskarżonego lub jego obrońcy (a nie innego uczestnika procesu), należy dane te i wyniki odczytać. Kolejne odstępstwo od zasady bezpośredniości przewidziane jest w § 2 art. 394 kpk. Jedynie na wniosek którejkolwiek ze stron (jej przedstawiciela procesowego) należy odczytać treść (całość albo fragment) protokołu lub dokumentu. Co do zasady można uznać

je w całości lub w części za ujawnione bez odczytania. Wówczas także brak jest warunku zgody stron. Zaakcentować także wypada, iż określenie zaliczenie do materiału dowodowego - używane jest w praktyce sądowej w znaczeniu potocznym - jako swego rodzaju skrót myślowy. Na gruncie procedury karnej należy rozumieć je w znaczeniu, jakie nadają mu przepisy art. 393 § 1-4 kpk oraz

art. 394 § 1 i 2 kpk, a więc jako "ujawnienie" danego dowodu z dokumentu przez jego odczytanie w toku rozprawy bądź "uznanie go za ujawniony" bez odczytywania przy spełnieniu przesłanek z art. 394 kpk. Już w tym kontekście - sposobu ujawnienia - oczywiste jest, że chodzić może, jak to wylicza norma

art. 393 § 1-3 kpk, tylko i wyłącznie o konkretnie nazwane i wskazane, poszczególne dokumenty z akt sprawy, a nie o zbiór wszelkich dokumentów, protokołów i innych składników akt sprawy określonych zbiorczo i ogólnie przez nadaną aktom sygnaturę (zob. wyr. SA w Warszawie z 16.11.2002 r., II AKa 356/02, OSA 2003, Nr 6, poz. 68).

Analiza akt sprawy II K 190/10, a w szczególności protokołów z rozpraw głównych prowadzonych przez Sąd Rejonowy wT. jak i uzasadnienia zaskarżonego wyroku prowadzi bezsprzecznie, w ocenie Sądu odwoławczego do wniosku, że ferując wyrok skazujący wobec oskarżonych P. K., J. W. i R. C. Sąd I instancji dopuścił się poważnej obrazy przepisów postępowania, w zakresie regulacji zawartych w art. 410 kpk

w zw. z art. 394 § 1 i 2 kpk. Z protokołu rozprawy głównej z dnia 9.01.2013r. prowadzonej przez Sąd Rejonowy w T. w którym to dniu przewodniczący zamknął przewód sądowy i udzielił głosu stronom przedmiotowego postępowania, jak też z wcześniejszych protokołów, nie wynika, aby ujawniono i zaliczono w poczet dowodów materiały zawnioskowane do ujawnienia i odczytania na rozprawie, znajdujące się w akcie oskarżenia z dnia 30.12.2009r. sygn. akt (...) Prokuratury Apelacyjnej wR. Wydział V do Spraw Przystępczości Zorganizowanej i Korupcji (tom VIII k.1501-1508). Wśród tych materiałów znajdują się m.in. zeznania 139 świadków, postanowienie o wyłączeniu materiałów do odrębnego postępowania, dane o karalności oskarżonych, liczne protokoły

z przeszukań, kopia mandatu karnego S. Z., notatka urzędowa dotycząca popełnienia wykroczenia przez S. Z., informacje

o stanie majątkowym oskarżonych i poświadczenia ich zameldowania, protokoły

z analiz notatników służbowych oskarżonych, karty z notatników służbowych oskarżonych, opinie służbowe o oskarżonych, wyciągi z dokumentów służbowych Komendy Miejskiej Policji w T. jak również protokoły z eksperymentów procesowych. Tymczasem w sporządzonym uzasadnieniu na karcie 8 Sąd Rejonowy w T. buduje ustalony przez siebie stan faktyczny na podstawie w/wskazanych dokumentów, zawartych na stronach 30-33 aktu oskarżenia. Ponadto ocenia on zeznania 139 świadków (karta 18 uzasadnienia), zawnioskowanych przez prokuratora Apelacyjnego w R. do odczytania na rozprawie, bez wzywania tych osób (k.27-30 aktu oskarżenia), nie włączając również w poczet materiału dowodowego tych dowodów w sposób przewidziany w obowiązującej procedurze karnej.

Reasumując powyższe rozważania należy podkreślić, że nieujawnienie przez Sąd Rejonowy w T., w toku prowadzonego postępowania karnego (przewodu sądowego) zawnioskowanych do odczytania i ujawnienia na rozprawie dowodów przez oskarżyciela publicznego, we wniesionym akcie oskarżenia narusza przepis 410 kpk w zw. z art. 394 § 1 i § 2 kpk, co musi skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku. Sąd I instancji nie może opierać swego orzeczenia na okolicznościach nie ujawnionych na rozprawie i nie będących przedmiotem przewodu sądowego, ponieważ tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej może być podstawą wyroku. Oznacza to, że sąd ferując wyrok nie może opierać się na tym, co nie zostało ujawnione na rozprawie, jak również to, że wyroku nie wolno wydawać na podstawie części ujawnionego materiału dowodowego, a musi on być wynikiem analizy całokształtu ujawnionych okoliczności. Dopiero bowiem wszechstronna ocena wszystkich dowodów i wynikających z nich okoliczności może prowadzić do wykrycia prawdy i poczynienia prawidłowych ustaleń w tym zakresie.

Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy Sąd Rejonowy w T. obowiązany będzie, prowadząc postępowanie dowodowe zaliczyć w poczet materiału dowodowego w sposób zgodny z przepisami Kodeksu postępowania karnego zawnioskowane w akcie oskarżenia dowody i dokonać oceny całokształtu materiału dowodowego zgodnie z przepisami art. 4 kpk i 7 kpk, bacząc jednocześnie by nie naruszyć regulacji z art. 410 kpk.

W związku z tak poważnym uchybieniem w zakresie obowiązującej procedury karnej, skutkującym uchyleniem zaskarżonego wyroku, odnoszenie się do pozostałych zarzutów zawartych zarówno w apelacji obrońcy oskarżonych jak i oskarżyciela publicznego byłoby przedwczesne (art. 436 kpk). Nie oznacza to jednak, iż przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd I instancji nie powinien wziąć pod uwagę pozostałych zarzutów apelacyjnych.

Na marginesie należy tylko podkreślić, że w ocenie Sądu odwoławczego Sąd Rejonowy w T. powinien rozważyć przyjętą w niniejszej sprawie kwalifikację prawną wobec wszystkich oskarżonych, ponieważ nie odzwierciedla ona opisu czynów zarzucanych P. K., J. W. i R. C..

Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy Sąd Rejonowy w T. powinien również zastosować art. 442 § 2 kpk, odnośnie dowodów, które nie miały wpływu na uchylenie wyroku.

Uchylając zaskarżony wyrok i przekazując sprawę P. K., J. W. i R. C. Sądowi Rejonowemu w T. do ponownego rozpoznania, Sąd odwoławczy procedował w oparciu o przepisy art. 437§1 i § 2 kpk.